

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/245/2021
Identifikačné číslo spisu:	8210201892
Dátum vydania rozhodnutia:	29.09.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:8210201892.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: S. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. T. XXXX/XX, J. - J. T. zast. JUDr. Ivetou Petejovou, advokátkou so sídlom Hlavná 20, Košice, proti žalovanému: BARDEJOVSKÉ KÚPELE a.s., Bardejovské Kúpele, IČO: 36 168 301 zast. JUDr. Jánom Jurčom, advokátom so sídlom Štefánikova 87, Bardejov, o určenie vlastníckeho práva nadobudnutého vydržaním s prísl., vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 2C/68/2010, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 30. novembra 2020, č.k. 23Co/131/2019-656, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalovaný nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Prešove (ďalej „odvolací súd“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Bardejov (ďalej „súd prvej inštancie“), č.k. 2C/68/2010-569 zo dňa 26. apríla 2019, ktorým zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia vlastníckeho práva nadobudnutého vydržaním tak, že je výlučnou vlastníčkou pozemkov -parcely č. XXXX o výmere 375 m² - zastavaná plocha, zapísaná na LV č. X, k. ú. J. a parcely č. XXXX/X o výmere 1.093 m² - ostatné plochy, vyčlenená časť z parcely č. XXXX, zapísanej na LV č. X., k. ú. J., v zmysle geometrického plánu č. XXXXXXXX-XX/XXXX zo dňa 19. apríla 2010, overeného Správou katastra Bardejov dňa 21.4.2010. Išlo o zastavanú plochu pod stavbou súp.č. XXXX „E. T.“ zapísanej na LV č. XXXX už ako vlastníctvo žalobkyne kat. úz. J. a parcela č. XXXX/X je pozemok priľahlý k stavbe. Žalobkyňa tvrdila, že vydržaním nadobudla tieto pozemky súvisiace so stavbou „E. T.“.

2. Súd prvej inštancie zistil zo zápisov v pozemnoknižnej vložke XXXX, k. ú. J., že vlastnícke právo k pozemkom pôvodne zapísaným v časti A č. parcely XXXX/X, nikdy neprešlo na pôvodných vlastníkov vily T. manželov T., ktorí boli vždy zapísaní len ako užívatelia pôdy a majitelia superedifikátu, t.j. v tom čase práva stavby na pozemku. Prevod vlastníckeho práva k pozemkom nevyplýva ani z kúpnej zmluvy z roku 1948, ktorou mali nadobudnúť vlastnícke právo k vile T. predchodcovia žalobkyne, súrodenci

G.. V konaní vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp.zn. 4C/36/92 bolo výpoveďami účastníkov a svedkov preukázané, že predmetom kúpnej zmluvy z roku 1948 bol len dom. V čase uzavretia kúpnej zmluvy bolo výlučným vlastníkom pozemkov Mesto Bardejov, čo vyplýva zo zápisu vo verejnej listine v Pozemkovej knihe. Z uvedeného vyplýva, že právni predchodcovia žalobkyne nikdy neboli vlastníkami pozemkov a ani sa nimi nemohli stať titulom vydržania. Hoci pozemky spolu s domom užívali, avšak nemohli sa stať držiteľmi objektívne dobromyseľnými. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že možno mať pochybnosti aj o správnosti petitu navrhovaného rozhodnutia vo veci samej, a to s poukazom na skutočnosť, že žalobkyňa odvíja svoje vlastnícke právo od svojich predchodcov a teda od kúpy vily T. z roku 1948 a teda, či navrhovaný petit nemal znieť, že sporné pozemky patria do dedičstva po neb. I. a C. G., rovnako ako vo veci sp. zn. 4C/36/92. V podstate by kladným rozhodnutím súdu mohlo dôjsť k obideniu dedičského konania po menovaných a účasti všetkých dedičov na dedičskom konaní a tým aj v tomto konaní, konštatoval súd prvej inštancie v bode 56 odôvodnenia rozsudku.

3. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a správne zistený skutkový stav aj právne posúdil. V danom konaní bolo preukázané, že žalované pozemky sú zapísané ako vlastníctvo žalovaného. Žalovaný je teda pasívne legitimovaný v tomto spore. Odvolací súd je toho názoru, že dôkazy, ktoré navrhol žalobca a ktoré boli vykonané, nesvedčia o tom, že právni predchodcovia žalobcu, resp. žalobkyňa sama nadobudla vlastnícke právo k týmto pozemkom. Pokiaľ by malo dôjsť k vydržaniu, vydržaním by vlastnícke právo k predmetu sporu nadobudli právni predchodcovia žalobkyne, a preto správne žaloba mala znieť o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po právnych predkoch žalobkyne. Žalobkyňa svoje vlastnícke právo odôvodnila len tým, že je právnou nástupkyňou I. G. a C. G., zo spisu OS Bardejov sp.zn. 4C/36/92 vyplýva, že nebola jedinou do úvahy prichádzajúcou dedičkou. Už samotná formulácia žalobného petitu je dôvodom na zamietnutie žaloby.

4. Odvolací súd k veci samej subsidiárne uviedol, že žalobkyňa nepreukázala dobromyseľnú držbu svojich právnych predchodcov (resp. svoju). Z vykonaných dôkazov vyplýva, že predmetom kúpnej zmluvy z roku 1948 nebol pozemok, ktorý je zapísaný v katastri nehnuteľností ako vlastníctvo žalovaného. Už v tom čase bol pri uvedenom pozemku zapísaný superedifikát, pozemok nebol vo vlastníctve manželov T., a teda ho ani nemohli predať právnym predchodcom žalobkyne. Skutkové tvrdenie, že manželia T. boli v pozemkovej knihe zapísaní len ako užívatelia predmetného pozemku vyplýva aj zo samotnej žaloby. Pokiaľ žalobkyňa chce spochybniť stav zapísaný v katastri nehnuteľností, ona musí dokázať nesprávnosť a nepravdivosť tohto zápisu. Dôkazy vykonané v konaní takýto záver nepotvrdzujú. Pokiaľ žalobkyňa spochybňuje existenciu superedifikátu, tento je zapísaný v pozemknoknižnej vložke a pokiaľ nebol predložený žiaden dôkaz opaku, možno naň prihliadať. Pochybnosti o oprávnenosti držby právnych predchodcov žalobkyne vyplývajú zo zápisu práva superedifikátu v Pozemkovej knihe, a teda dobromyseľnosť držby právnych predchodcov žalobkyne bola spochybnená. Zapísané právo superedifikátu je spochybnením aj toho, že vystavaním plotu, výsadbou plodín a pod. právni predchodcovia žalobkyne vykonávali dobromyseľne práva vlastníka pozemku. Výsluch žalobkyne súd nevykonával, z odvolania však nevyplýva, že tým došlo k nesprávnemu zisteniu skutkového stavu. Súd skutkový stav zistil dostatočne z vykonaných dôkazov. Vecne správny je aj výrok o trovách konania, ktorý zodpovedá výsledku konania. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1 CSP.

5. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzovala z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

6. Dovolateľka namietala, že v odvolaní uplatnila odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. c) CSP keď namietala, že rozhodoval vylúčený sudca, pričom odvolací súd sa s týmto dôvodom riadne nevysporiadal, keďže považoval tento odvolací dôvod za námietku zaujatosti, ktorá neobsahovala všetky predpísané náležitosti.

7. Dovolateľka ďalej namietala postup odvolacieho súdu, keď v odvolaní namietala nevykonanie

všetkých ňou navrhnutých dôkazov súdom prvej inštancie. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukazoval na potrebu predloženia dôkazu žalobkyňou, pričom v intenciách preukázania spochybnenia zápisu o superedifikáte dovolateľka predložila súdu prvej inštancie návrhy na vykonanie dokazovania. Dôkazné návrhy dovolateľky neboli v konaní pred súdom prvej inštancie a ani pred odvolacím súdom vykonané, hoci mali objasniť pre vec relevantné skutkové okolnosti. Dovolateľka tiež poukázala na to, že súd prvého stupňa nevykonanie riadne navrhnutých dôkazov neodôvodnil, pričom odvolací súd postupoval obdobne, keď dokazovanie nedoplnil a neodôvodnil nevykonanie navrhnutých dôkazov.

8. Podľa názoru dovolateľky bolo rozhodnutie tak súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu nepreskúmateľné, keď súd prvej inštancie vo svojom rozsudku neuvádza ako posúdil podstatné skutkové a právne argumenty dovolateľky týkajúce sa zmätočnosti a nespôsobilosti pozemnoknižnej vložky č. 2717 ako dôkazu. Odvolací súd sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nezaoberal podstatnými vyjadreniami dovolateľky prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, s ktorými sa súd prvej inštancie nevysporiadal a rovnako tak sa nevysporiadal s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

9. Dovolateľka ďalej namietala, že právny predchodca žalovaného, t.j. teleso totalitného štátu Československé štátne kúpele, uznával vlastnícke právo dovolateľky, pričom s touto skutočnosťou sa súd prvej inštancie nevysporiadal.

10. Dovolateľka k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP formulovala zásadnú právnu otázku nasledovne: „Postačuje v konaní o vydržanie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti na vyslovenie záveru, že držba nehnuteľnosti žalobcu, resp. jeho právnych predchodcov je nedobromyseľná, ak žalovaný v konaní vyvolá len pochybnosti o oprávnenosti držby žalobcu, resp. právnych predchodcov žalobcu?“. Dovolateľka považovala za nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, že pochybnosti o oprávnenosti držby právnych predchodcov žalobkyne vyplývajú zo zápisu práva superedifikátu v Pozemkovej knihe, a teda dobromyseľnosť držby právnych predchodcov žalobkyne bola spochybnená. Súdne konanie o vydržanie vlastníckeho práva je založené na konštrukcii, že skutkový záver o nedostatku dobrej viery musí byť vždy dokázaný, pričom nepostačuje vyvolať len pochybnosť. Navrhla, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dovolateľka súčasne navrhla, aby najvyšší súd odložil právoplatnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu dôvodiť konaniami vedenými na súde prvej inštancie pod sp.zn. 1C/229/2012 o vypratanie nehnuteľnosti, t.j. predmetu tohto súdneho sporu, a sp.zn. 5C/130/2015 o vydanie bezdôvodného obohatenia, t.j. za užívanie predmetu tohto súdneho sporu. Obe súdne konania boli prerušené do právoplatného skončenia tohto súdneho konania, pričom v oboch konaniach už boli vydané uznesenia o pokračovaní v konaní.

11. Žalovaný sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

13. Dovolací súd z obsahu žaloby zistil, že žalobkyňa svoje vlastnícke právo v žalobe odôvodnila tým, že je právnu nástupkyňou I. G. a C. G.. Žalobkyňa uviedla, že jej právni predchodcovia v roku 1948 sa na základe kúpnej zmluvy ujali nielen držby vily T. ale aj držby predmetných pozemkov ako svojich vlastných a nikto ich v držbe až do roku 1977 nerušil. Okolnosti nezapísania zmluvy medzi T. a G. do pozemkovej knihy boli objasnené v konaní vedenom pod sp.zn. 4C/36/92 na Okresnom súde Bardejov. Keďže súčasný Občiansky zákonník je účinný od roku 1964, je podľa žalobkyne nepochybné, že najneskôr v roku 1974 došlo k vydržaniu vlastníckeho práva k predmetným pozemkom.

14. Zo spisu Okresného súdu Bardejov sp.zn. 4C/36/92 vyplýva, že Okresný súd Bardejov rozsudkom č.k. 4C/36/92-116 zo dňa 25.2.1997 určil, že do dedičstva po nebohom I. G., zomrelom XX.XX.XXXX a do dedičstva po nebohej C. G., zomrelej XX.XX.XXXX patrí nehnuteľnosť - VILA „T.“ súp.č. XXXX nachádzajúca sa na nehnuteľnosti vedenej v LV č. X. a č. KN XXXX k.ú. J. u každého v podiele jednej polovice.

15. Pokiaľ podľa tvrdenia žalobkyne došlo najneskôr v roku 1974 k vydržaniu tak v tom čase bola držba realizovaná jej právnym predchodcom a nebola jedinou do úvahy prichádzajúcou dedičkou (tak ako to uviedol odvolací súd). Ako aktívne legitimované osoby okrem žalobkyne boli ešte dedičia 1/ C. G., 2/ I. G. a 3/ Ing. N. G.. Ide o nedostatok aktívnej legitimácie žalobkyne, keďže aktívnu legitimáciu mali dedičia v postavení núteného spoločenstva. Záver odvolacieho súdu, že formulácia žalobného petitu bola dôvodom na zamietnutie žaloby je správny. Samotná skutočnosť, že žalobkyňa vo vyrovnaní v rámci dedičského konania nadobudla stavbu VILA „T.“ právne nezaložila jej výlučnú aktívnu legitimáciu na prípad tvrdeného vydržania pozemku pod stavbou a príslušného pozemku, keďže dohoda dedičov predstavuje už singulárnu sukcesiu ohľadne konkrétneho majetku poručiteľa. Tvrdená vydržacia lehota uplynula v roku 1974, a preto nárok mal byť uplatňovaný v právnom režime žaloby, že vec patrí do dedičstva po právnych predchodcoch obdobne ako vo veci Okresného súdu Bardejov sp.zn. 4C/36/92. Žalobcovia mali vystupovať v procesnom postavení dedičov vo forme núteného spoločenstva podľa § 78 ods.1, 2 CSP.

16. Uvedená skutočnosť priamo limituje aj prípustnosť dovolacích dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP, ktoré sú obmedzené otázkou aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne. Uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP a právna otázka: „Postačuje v konaní o vydržanie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti na vyslovenie záveru, že držba nehnuteľnosti žalobcu, resp. jeho právnych predchodcov je nedobromyseľná, ak žalovaný v konaní vyvolá len pochybnosti o oprávnenosti držby žalobcu, resp. právnych predchodcov žalobcu?“, nie je relevantná k primárnemu dôvodu zamietnutia žaloby. Navyše v konaní nebola preukázaná držba ale detencia predmetu vydržania.

17. Zamietnutie žaloby o určenie vlastníckeho práva vydržaním netvorí prekážku res iudicata pre prípadnú následnú žalobu o určenie, že vydržaná vec patrí do dedičstva, ktorú môžu podať aktívne legitimovaní dedičia.

18. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že Krajský súd v Prešove na základe námietok zaujatosti (vznesených počas konania žalobkyňou) uzneseniami č.k. 9NcC/11/2012-195 zo dňa 10. októbra 2012 a č.k. 3NcC/8/2017-392 zo dňa 18. októbra 2017 rozhodol, že zákonná sudkyňa Mgr. Ivana Hanuščáková nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania v predmetnom spore. Dovolací súd ani z odvolania nezistil existenciu dôvodov vylúčenia sudkyne z prejednávania a rozhodovania veci ani porušenie princípov nestrannosti. Procesný postup sudkyne v konaní možno hodnotiť ako primeraný a korektný.

19. Najvyšší súd v zmysle vyššie uvedeného odmietol dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. c) CSP (v časti, v ktorej namietala existenciu procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f) CSP), a vo zvyšku podľa § 447 písm. f) CSP.

20. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie podmienok pre odklad právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/144/2019, 4Cdo/108/2019, 9Cdo/72/2020).

22. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku žalovaného na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.